

EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJA (ES) 2018/1455

2018 m. balandžio 18 d.

su pastabomis, sudarančiomis neatskiriamą sprendimo dėl bendros įmonės SESAR 2016 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo dalį

EUROPOS PARLAMENTAS,

- atsižvelgdamas į savo sprendimą dėl bendros įmonės SESAR 2016 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 94 straipsnį ir IV priedą,
- atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą ir į Transporto ir turizmo komiteto nuomonę (A8-0077/2018),
- A. kadangi bendra įmonė SESAR (toliau – Bendroji įmonė) buvo įsteigta 2007 m. vasario mėn., kad vykdytų Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų (SESAR) programą, kurios tikslas – modernizuoti eismo valdymą Sąjungoje;
- B. kadangi, priėmus Tarybos reglamentą (ES) Nr. 721/2014⁽¹⁾ ir patvirtinus SESAR 2020 programą (toliau – SESAR 2020), Bendrosios įmonės veiklos laikotarpis buvo pratęstas iki 2024 m. gruodžio 31 d.;
- C. kadangi Bendroji įmonė sukurta kaip viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė, o steigiamosios narės yra Sąjunga ir Eurokontrolė;
- D. kadangi 2014–2024 m. SESAR 2020 programos, finansuojamos pagal programą „Horizontas 2020“, įdiegimo etapo Sąjungos įnašas yra 585 000 000 EUR; kadangi pagal naujus programos „Horizontas 2020“ narystės susitarimus numatoma, kad Eurokontrolės įnašas gali sudaryti apie 500 000 000 EUR, ir prognozuojama, kad kiti aviacijos pramonės partneriai prisidės apie 720 700 000 EUR, iš kurių maždaug 90 % turėtų būti nepiniginis įnašas;

Tolesni veiksmai, susiję su 2015 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimu

1. pažymi, kad Bendroji įmonė į savo procedūras įtraukė bendrą interesų konflikto nebuvimo deklaracijos pavyzdį;

Bendrosios pastabos

2. atkreipia dėmesį į tai, kad Audito Rūmų ataskaitoje dėl 2016 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų Bendrosios įmonės finansinių ataskaitų (toliau – Audito Rūmų ataskaita) Bendrosios įmonės finansinė būklė 2016 m. gruodžio 31 d. bei tą dieną pasibaigusių finansinių metų operacijų ir pinigų srautų rezultatai bei grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalauja jos finansinės taisyklės ir Komisijos apskaitos pareigūno patvirtintos apskaitos taisyklės;
3. pripažįsta, kad Audito Rūmų ataskaitoje konstatuojama, jog 2016 finansinių metų Bendrosios įmonės metinėse finansinėse ataskaitose atspindimos operacijos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos;

Biudžeto ir finansų valdymas

4. pažymi, kad 2016 m. Bendrosios įmonės mokėjimų biudžetas sudarė 157 100 000 EUR (2015 m. – 136 900 000 EUR);
5. remdamasis Audito Rūmų ataskaita, pažymi kad pagal Septintąją bendrąją programą (BP 7) ir programą „Horizontas 2020“ skiriamas galutinis biudžetas 2016 m. apėmė 101 400 000 EUR įsipareigojimų asignavimų ir 162 800 000 EUR mokėjimų asignavimų;

⁽¹⁾ OL L 192, 2014 7 1, p. 1.

6. pažymi, kad pagal Audito Rūmų ataskaitą įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų panaudojimo lygis buvo atitinkamai 95,7 % ir 63,2 %; reiškia susirūpinimą dėl to, kad žemą mokėjimų asignavimų panaudojimo lygį daugiausia nulėmė vėlavimai vykdant Bendrosios įmonės narių atliekamus tyrimus ir plėtros darbus; pripažįsta, kad viena iš pagrindinių priežasčių, dėl kurių buvo vėluojama vykdyti mokėjimus už narių atliekamus tyrimus ir plėtros darbus, buvo sunkumai pritaikant programos „Horizontas 2020“ IT priemones konkrečioms Bendrosios įmonės poreikiams; tačiau reikėtų nustatyti prioritetus, siekiant užtikrinti, kad ateityje šių problemų daugiau nekiltų;
7. pažymi, kad 2016 m. vykdyto audito metu buvo patikrintos 383 išlaidų ataskaitos, tenkančios visiems 15 narių ir sudarančios 77 000 000 EUR sumą arba 10 % visų išlaidų, kurios, kaip teigiama, buvo 728 800 000 EUR, o jų likutinis klaidų lygis – 1,34 %;

Daugiametis biudžeto vykdymas pagal BP 7 ir TEN-T programas

8. pažymi, kad iš bendro 892 800 000 EUR operatyvinės ir administracinės veiklos biudžeto, skirto SESAR 1 programos (toliau – SESAR 1) veiklai finansuoti, 2016 m. pabaigoje Bendroji įmonė prisiėmė įsipareigojimų už 827 400 000 EUR ir įvykdė 04 200 000 EUR mokėjimų (79 % turimo biudžeto);
9. atkreipia dėmesį į tai, kad iš 1 254 500 000 EUR nepiniginių ir grynųjų pinigų įnašų, kuriuos kiti nariai turi skirti Bendrosios įmonės operatyvinei ir administracinei veiklai finansuoti (670 200 000 EUR Eurokontrolės ir 584 300 000 EUR oro eismo sektoriaus narių skiriami įnašai), 2016 m. pabaigoje Bendroji įmonė patvirtino 910 000 000 EUR įnašus (427 700 000 EUR Eurokontrolės ir 482 300 000 EUR oro eismo sektoriaus narių įnašai); be to, pažymi, kad Bendrajai įmonei 2016 m. pabaigoje buvo pranešta apie 133 500 000 EUR kitų narių nepiniginį įnašus (49 200 000 EUR Eurokontrolės ir 84 200 000 EUR oro eismo sektoriaus narių įnašai);
10. atkreipia dėmesį į tai, kad 2016 m. pabaigoje bendras Sąjungos įnašas grynaisiais pinigais buvo 597 100 000 EUR, palyginti su visais Eurokontrolės narių skirtais 476 900 000 EUR ir 566 500 000 EUR oro eismo sektoriaus narių skirtais nepiniginiais ir grynųjų pinigų įnašais;

Daugiametis biudžeto vykdymas pagal programą „Horizontas 2020“

11. atkreipia dėmesį į tai, kad iš Bendrajai įmonei pagal programą „Horizontas 2020“ skirtų 585 000 000 EUR lėšų programai „SESAR 2020“ įgyvendinti, 2016 m. pabaigoje Bendroji įmonė prisiėmė įsipareigojimų, kurie sudarė 61 600 000 EUR ir atliko mokėjimų, kurie sudarė 49 900 000 EUR (8,5 % skirtų lėšų); be to, pažymi, kad šie mokėjimai iš esmės buvo išankstiniai mokėjimai, skirti pirmai programos „SESAR 2020“ projektų grupei finansuoti;
12. pažymi, kad 2016 m. pabaigoje bendra Sąjungos piniginių įnašų, skirtų Bendrosios įmonės pagrindinei veiklai finansuoti, suma sudarė 56 800 000 EUR;
13. atkreipia dėmesį į tai, kad kiti nariai turėtų skirti 1 220 700 000 EUR nepiniginių ir grynųjų pinigų įnašų Bendrosios įmonės pagrindinei veiklai finansuoti įgyvendinant programą „SESAR 2020“ (500 000 000 EUR Eurokontrolės ir 720 700 000 EUR oro eismo sektoriaus narių įnašų); reiškia susirūpinimą dėl to, kad 2016 m. pabaigoje administracinė valdyba nepatvirtino jokių nepiniginių ir grynųjų pinigų įnašų, tačiau pažymi, kad programos „SESAR 2020“ projektai buvo pradiniame etape; pripažįsta, jog tikimasi, kad nariai pirmąsias išlaidų deklaracijas pateiks 2018 m., o tada Bendroji įmonė pradės tvirtinti susijusius nepiniginį įnašus;
14. pažymi, kad Bendroji įmonė patyrė sunkumų pritaikydama programos „Horizontas 2020“ IT priemones savo konkrečioms poreikiams ir dėl to buvo vėluojama vykdyti mokėjimus už narių atliekamus tyrimus ir plėtros darbus; apgailestauja dėl to, kad 14,5 mln. EUR mokėjimų asignavimų – susijusių su kvietimu teikti pasiūlymus pagal programą „SESAR 2020“ ir iš pradžių 2016 m. biudžete numatytais veiksmais – turėjo būti panaikinti pagal 2016 m. taisomąjį biudžetą dėl nuo Bendrosios įmonės nepriklausančių išorės veiksmų; yra susirūpinęs dėl to, kad nuolat didėja neįvykdytų įsipareigojimų lygis, 2016 m. jis padidėjo nuo 72,1 mln. EUR iki 83,8 mln. EUR, ir reikalauja, kad perėjus prie „SESAR 2020“ ši tendencija pasikeistų;
15. teigiamai vertina tai, kad 2016 m. pasirašytas atnaujintas Eurokontrolės ir bendros įmonės SESAR susitarimas, kuriame nurodytas naujas Eurokontrolės, kaip vienos iš SESAR steigėjų, vaidmuo ir pateikiama daug įsipareigojimų ir užduočių, susijusių su programos „SESAR 2020“ įgyvendinimu; taip pat palankiai vertina tai, kad padaugėjo Bendrosios įmonės narių – jų dabar yra 19, jie atstovauja daugiau kaip 100 įvairių pramonės šakų įmonių ir dalyvauja programos „SESAR 2020“ pramonės mokslinių tyrimų, patvirtinimo ir demonstracinėje veikloje; atkreipia dėmesį į tai, kad patvirtinta pirmoji Bendrosios įmonės 2017–2019 m. bendro programavimo dokumento redakcija;

Viešųjų pirkimų ir įdarbinimo procedūros

16. atsižvelgdamas į Audito Rūmų ataskaitą pažymi, kad 2016 m. gruodžio 31 d. Bendrojoje įmonėje dirbo 44 darbuotojai (2015 m. – 41 darbuotojas);
17. pažymi, kad, laikymasi Bendrosios įmonės finansinių taisyklių, Bendroji įmonė vykde šešias viešųjų pirkimų procedūras, kurių apytikrė vertė buvo 22 300 000 EUR; taip buvo siekiama užtikrinti sąžiningą tiekėjų konkurenciją ir veiksmingiausiai Bendrosios įmonės lėšų naudojimą;
18. pažymi, kad savo paslaugų viešųjų pirkimų procedūrose Bendroji įmonė nustato didžiausią sutarties biudžetą; yra susirūpinęs dėl to, kad ši didžiausia suma nėra paremta sistemingu išlaidų sąmatų rengimo procesu ir pagrįsta rinkos kainos atskaitos sistema; be to, pažymi, kad tai neužtikrina daugiamečių paslaugų sutarčių ekonominio efektyvumo, nes patirtis rodo, kad dauguma gautų pasiūlymų beveik siekė maksimalų biudžetą; teigiamai vertina tai, kad, remiantis Audito Rūmų pastaba, 2017 m. balandžio mėn. Bendroji įmonė nustatė metodą, pagal kurį viešųjų pirkimų planavimo etapu sistemingai vertinami sutarčių poreikiai ir išlaidos;
19. atkreipia dėmesį į 2016 m. žmoniškųjų išteklių lyginamosios analizės rezultatus: esama 62 % pagrindinės veiklos etatų, 30 % administracinių ir 8 % neutralių etatų;

Interesų konfliktų prevencija ir valdymas, taip pat skaidrumas

20. pažymi, kad 2016 m. kita išorės audito bendrovė atliko devynis auditus dėl nustatyto nario interesų konflikto su teisės aktų nustatyta auditą vykdančiu auditoriumi; atkreipia dėmesį į tai, kad Bendroji įmonė peržiūrėjo pagrindų sutartį dėl audito paslaugų, sudarytą su trimis išorės audito įmonėmis, ir audito veiklą vykdo tik tos įmonės; atkreipia dėmesį į tai, kad iki šiol atliktuose audituose nebuvo nustatyta jokių esminių problemų, dėl kurių reikėtų kreiptis į administracinę valdybą;

Vidaus kontrolė

21. su pasitenkinimu pažymi, kad Bendroji įmonė įdiegė *ex ante* kontrolės procedūras, pagrįstas finansinių ir veiklos dokumentų tikrinimu, ir atlieka paramos gavėjų *ex post* auditą;
22. reikia susirūpinimą dėl to, kad Bendroji įmonė dar nenustatė nariams ir jų išorės auditoriams skirtų konkrečių gairių dėl narių nepiniginių įnašų į programos „SESAR 2020“ projektus deklaravimo ir sertifikavimo; be to, yra susirūpinęs dėl to, kad Bendroji įmonė neparengė vidaus gairių dėl *ex ante* patikrų, susijusių su prašymais kompensuoti programos „SESAR 2020“ projektų išlaidas; teigiamai vertina tai, kad Bendrosios įmonės administracinė valdyba 2016 m. gruodžio mėn. patvirtino dokumentą „Nepiniginių įnašų patvirtinimo procesas ir metodika bendroje įmonėje SESAR (tik programai „SESAR 2020“); pažymi, kad Bendroji įmonė turėtų iširti, ar reikėtų pritaikyti Komisijos „Horizontas 2020“ *ex ante* kontrolės strategiją konkrečioms pavojams, susijusiems su programos „SESAR 2020“ projektais;
23. ragina Bendrąją įmonę nustatyti nuolatinę vidaus procedūrą, pagal kurią būtų atliekamas naujas vertinimas tuo atveju, jei nustatyta, kad projekto koordinatoriaus, kuriam suteikta dotacija, finansinis gyvybingumas nepakankamas, kartu numatant didelės finansinės rizikos mažinimo ir kompensavimo priemones; atkreipia dėmesį į tai, kad nėra nariams ir jų išorės auditoriams skirtų konkrečių gairių dėl narių nepiniginių įnašų į programos „SESAR 2020“ projektus deklaravimo ir sertifikavimo, ir prašo Bendrosios įmonės parengti technines užduotis ir sertifikato pavyzdį, prieš priimant bet kokius nepiniginius įnašus 2018 m.;
24. palankiai vertina tai, kad Bendroji įmonė toliau taiko daugialypį požiūrį, siekdama veiksmingai persvarstyti, valdyti ir mažinti riziką, ir tikisi, kad Bendroji įmonė ypatingą dėmesį skirs savo nustatytai didelei bendrai rizikai, susijusiai su ATM pagrindiniu planu ir programa „SESAR 2020“; palankiai vertina tai, kad Bendrosios įmonės administracinė valdyba 2016 m. kovo 18 d. patvirtino kovos su sukčiavimu strategiją;
25. pažymi, kad pagal programą „SESAR 1“ buvo planuota atlikti 21 atrinktų penkių narių auditą, iš kurių 2016 m. atlikta 14 auditų, tai buvo trečiojo visų 15 narių audito ciklo dalis, kaip aprašyta Bendrosios įmonės *ex post* audito strategijoje; yra susirūpinęs dėl 2016 m. likutinio klaidų lygio, kuris sudarė 6,21 %; tačiau yra patenkintas tuo, kad bendras programos „SESAR 1“ likutinis klaidų lygis yra 1,34 %;

Vidaus auditas

26. pažymi, kad 2015 m. spalio mėn. Komisijos Vidaus audito tarnyba (VAT) atliko veiklos valdymo ir pagrindinio plano atnaujinimo auditą; atkreipia dėmesį į tai, kad Vidaus audito tarnyba paskelbė tris rekomendacijas; ragina Bendrąją įmonę pranešti biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai apie likusių rekomendacijų įgyvendinimą;
27. pažymi, kad 2015 m. spalio mėn. VAT atliko programos „Horizontas 2020“ procesų auditą; pažymi tai, kad atliekant šį auditą buvo vertinama, ar Bendroji įmonė laikosi programos „Horizontas 2020“ procesų, visų pirma susijusių su temų nustatymu, pasiūlymų vertinimu ir atranka bei dotacijų susitarimų rengimu;

Kvietimai teikti pasiūlymus

28. atkreipia dėmesį į tai, kad ribotame pramoninių mokslinių tyrimų konkurse dalyvavo tik Bendrosios įmonės pramonės atstovai, Bendroji įmonė skyrė dotacijas projektams įgyvendinti konsorciumams nepaisant to, kad Mokslinių tyrimų vykdomosios įstaigos atliktos naudos gavėjų finansinio gyvybingumo patikros parodė, kad konsorciumus koordinuojančių pramonės narių finansinis pajėgumas yra silpnas; pažymi, kad tai reiškia didesnę finansinę riziką įgyvendinant šiuos projektus ir kitų projektų, kuriuose dalyvauja šie du paramos gavėjai, finansinė rizika taip pat yra didesnė; pažymi, kad vykdomojo direktoriaus sprendimas šiais dviem atvejais buvo grindžiamas papildomais *ad hoc* rizikos vertinimais, kuriuos atliko Bendrosios įmonės darbuotojai; yra susirūpinęs dėl to, kad Bendroji įmonė dar neįdiegė sisteminės vidaus procedūros, pagal kurią būtų iš naujo vertinamas projekto koordinatoriaus, kuriam suteikta dotacija, nepakankamas finansinis gyvybingumas, kartu numatant didelės finansinės rizikos mažinimo ir kompensavimo priemones; pažymi, kad pagal programos „Horizontas 2020“ gaires atlikus papildomus rizikos vertinimus Bendroji įmonė nustatė, kad atmetus projekto koordinatorius remiantis vien tik mokslinių tyrimų vykdomosios įstaigos atlikta analize Bendrajai įmonei galėjo kilti didelė bylinėjimosi rizika; pažymi, jog Bendroji įmonė sutinka, kad turėtų būti nustatyta vidaus procedūra, pagal kurią būtų atliekamas naujas vertinimas tuo atveju, jei nustatyta, kad projekto koordinatoriaus, kuriam suteikta dotacija, finansinis gyvybingumas nepakankamas, kartu numatant didelės finansinės rizikos mažinimo ir kompensavimo priemones;

Komunikacija

29. pripažįsta, kad reikia, jog Bendroji įmonė, pasitelkdama Sąjungos institucijas, palaikytų ryšį su Sąjungos piliečiais, informuodama apie svarbius vykdomus mokslinių tyrimų ir bendradarbiavimo projektus; pabrėžia, kad svarbu atkreipti dėmesį į realius patobulinimus, kurie yra šio darbo rezultatas ir kurie numatyti kaip svarbi jai pavestų užduočių dalis, ir tai, kad Bendroji įmonė bendradarbiauja su kitomis bendrosiomis įmonėmis, didindama visuomenės informuotumą apie jų darbo naudą;
30. ragina Komisiją užtikrinti, kad Bendroji įmonė tiesiogiai dalyvautų programos „Horizontas 2020“ laikotarpio vidurio peržiūros procese siekiant labiau supaprastinti ir suderinti bendrųjų įmonių procedūras;

Kiti klausimai

31. teigiamai vertina tai, kad 2016 m. pabaigoje buvo baigti vykdyti visi programos „SESAR 1“ projektai ir kad aviacijos bendruomenei pristatytas 61 industrializacijai ir diegimui parengtas sprendimas – visi jie pateikti pirmajame SESAR sprendimų katalogo leidime; pažymi, kad 54 „SESAR 1“ etapu rasti sprendimai bus toliau plėtojami pagal programą „SESAR 2020“, stengiantis užtikrinti veiksmingą perėjimą iš vienos programos į kitą;
32. ragina Bendrąją įmonę ir Komisiją įvertinti SESAR sprendimų įgyvendinimo rezultatus, ypač sąveikumo užtikrinimo ir veiksmų siekiant užbaigti Bendro Europos dangaus projektą atžvilgiu; atsižvelgdamas į tai, kad jau vyksta įgyvendinimo etapas, ragina Bendrąją įmonę pradėti įgyvendinti bandomąjį projektą dėl naujos Europos oro erdvės struktūros, kuria bus labai prisidedama prie įgyvendinimo finansinio efektyvumo;
33. palankiai vertina tai, kad 2016 m. lapkričio mėn. paskelbtas „SESAR Europos bepiločių orlaivių perspektyvų tyrimas“; mano, kad, siekiant saugiai į Europos oro erdvę integruoti bepiločius orlaivius, reikia įvairių inovacijų, įskaitant su oro eismo valdymu susijusias technologijas; su susidomėjimu pažymi, kad tyrime aptariama galima Europos bepiločių orlaivių rinkos plėtra iki 2050 m. ir atsiveriančios didžiulės galimybės Europai bei jos konkurencingumui pasaulio mastu, taip pat jame nurodomi veiksmai, kurių reikia imtis per artimiausius 5–10 metų norint šį potencialą realizuoti, įskaitant paramą moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai, kuri gali būti teikiama sukuriant Sąjungos lygmens ekosistemą, apimančią reguliavimo sistemą ir technologijas ir suburiančią visus pagrindinius viešojo ir privačiojo sektorių suinteresuotuosius subjektus, ir taip pasiekiant, kad Sąjunga skirtų didesnę finansavimą, pirmiausia siekiant remti mažųjų ir vidutinių įmonių plėtrą šiame sektoriuje;

34. pažymi, kad Europos oro erdvės valdymas išlieka suskaidytas, o Bendro Europos dangaus koncepcija dar neįgyvendinta; nors projekto SESAR tikslų įgyvendinimo terminas vietoj iš pradžių numatytos 2020 m. datos atidėtas iki 2035 m., dar kartą atkreipia dėmesį į itin svarbų Bendrosios įmonės vaidmenį koordinuojant ir įgyvendinant mokslinius tyrimus pagal projektą SESAR, kuris yra svarbiausias Bendro Europos dangaus projektas;
 35. primena, jog svarbu panaikinti Europos dangaus susiskaidymą, nes dabar Europos bendroji rinka vis dar negauna visos Bendro dangaus teikiamos naudos.
-